

Sygn. akt II CK 715/04

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Józef Frąckowiak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa "D(...)" Ltd w V.

przeciwko Zakładom Mięsnym "P(...)" - Spółce Akcyjnej w P.

o stwierdzenie nieważności i uchylenie uchwał

oraz z powództwa Z. B., E. N., A. K., D. N., "A(...)" - Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P., W. N. i W. K.

przeciwko Zakładom Mięsnym "P(...)" Spółce Akcyjnej w P. przy udziale Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd w W. o stwierdzenie nieważności i uchylenie uchwał, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2005 r., kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 10 lutego 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala kasację i zasądza od strony pozwanej na rzecz powódek Z. B. i E. N. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Powód - D(...) Ltd z siedzibą w V. w L., w sprawie o sygn. akt IX GC (...), w

pozwie skierowanym przeciwko pozwanym Zakładom Mięsnym „P.(...)” S.A. z siedzibą w P. domagał się stwierdzenia nieważności uchwał nr 8 - 11 podjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy (NWZA) pozwanej Spółki w dniu 26 kwietnia 2002 r., a także uchylenia uchwał nr 23 oraz uchwał nr 25 - 29 podjętych na tym samym Zgromadzeniu.

Natomiast powodowie: Z. B., E. N., A. K., W. N., D. N., A.(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. i W. K., w sprawie skierowanej przeciwko temu samemu pozwanemu o sygn. akt IX GC (...), domagali się również stwierdzenia nieważności uchwał nr 8 - 11 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r. W tej samej sprawie powodowie: Z. B., E. N. i „A.(...) sp. z o.o. wnieśli dodatkowo o stwierdzenie nieważności uchwał nr 25 - 29 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r. Ponadto powodowie: Z. B., E. N., A. K. i W. K. domagali się uchylenia uchwały nr 30 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r., zaś powodowie Z. B., E. N., W. N., D. N., „A.(...) sp. z o.o., i W. K. domagali się dodatkowo stwierdzenia nieważności albo uchylenia uchwał nr 31 i 32 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r.

Do obu tych spraw przystąpił na podstawie art. 60 § 1 k.p.c. w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447) Przewodniczący Komisji Papierów Wartościowych i Giełd, popierając w całości wszystkie żądania powodów.

Sąd Okręgowy w P. połączył obie spraw do wspólnego rozpoznania, a następnie w dniu 26 czerwca 2003 r. wydał wyrok częściowy w sprawie IX GC (...) i wyrok ostateczny w sprawie IX GC (...). Wyrokiem częściowym w sprawie IX GC (...) Sąd ten stwierdził nieważność uchwał nr 8 - 11 NWZA z dnia 26.04.2002 r. oraz oddalił powództwo o uchylenie uchwały nr 23 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r. Wyrokiem ostatecznym w sprawie IX GC (...) Sąd stwierdził nieważność uchwał nr 8 - 11 oraz 25 - 29 i uchwał nr 31 - 32 NWZA z dnia 26 czerwca 2002 r., a także uchylił uchwałę nr 30 NWZA z dnia 26 kwietnia 2002 r.

W sprawie IX GC (...) legitymacja czynna powodów, w świetle art. 422 § 2 k.s.h. i art. 425 § 1 k.s.h., nie budziła wątpliwości. Sporne pomiędzy stronami było natomiast, czy powód w sprawie IX GC (...) firma D.(...) Ltd, może być uznany za akcjonariusza bezzasadnie niedopuszczonego do udziału w walnym zgromadzeniu (422 § 2 pkt 3 k.s.h.). Pozwana Spółka nie dopuściła do udziału w NWZA, które odbyło się w dniu 26 kwietnia 2002 r., pełnomocnika D.(...). Według ustaleń Sądu Okręgowego, podstawą niedopuszczenia akcjonariusza była uchwała zarządu pozwanej Spółki nr (...) z dnia

poprzedzającego NWZA. W uchwale tej stwierdzono, że firma D(...) nie może wykonywać prawa głosu z posiadanych akcji i zarządziło wykreślenie jej z listy akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w NWZA. Zarząd pozwanej Spółki podjął wspomnianą uchwałę w związku z tym, że w dniu 4 kwietnia 2002 r. akcjonariusz tej Spółki W. Z., powołując się na art. 6 § 4 K.s.h., wysłał do powoda D(...) Ltd. list z żądaniem ujawnienia przez niego ilości akcji posiadanych w kapitale zakładowym pozwanej Spółki oraz ilości posiadanych głosów na NWZA. Do dnia, w którym odbyło się walne zgromadzenie powód nie udzielił odpowiedzi na to zapytanie. W tej sytuacji zdaniem zarządu pozwanej Spółki, zgodnie z art. 6 § 5 K.s.h., firma D(...) nie mogła wykonywać praw z przysługujących jej akcji, w tym prawa głosu.

Zdaniem Sądu Okręgowego niedopuszczenie firmy D(...) do udziału w NWZA było pozbawione podstaw prawnych z dwu powodów. Po pierwsze, art. 6 § 4 K.s.h. stwarza możliwości uzyskania informacji przez akcjonariusza spółki handlowej o tym czy inna spółka handlowa, która jest akcjonariuszem tej spółki nie pozostaje w stosunku dominacji lub zależności od kolejnej spółki handlowej lub spółdzielni, będącej również akcjonariuszem tej spółki. Przepis ten gwarantuje akcjonariuszom prawo do uzyskania informacji o wzajemnych powiązaniach innych akcjonariuszy, które mogą wpływać na wynik głosowania na walnym zgromadzeniu. Natomiast jeden akcjonariusz nie może, z powołaniem się na wspomniany przepis, żądać od innych akcjonariuszy informacji o ilości posiadanych akcji i głosów w spółce, której akcje ci akcjonariusze posiadają. Dane takie wynikają z listy akcjonariuszy i księgi akcyjnej spółki i nie ma żadnej potrzeby, aby zmuszać akcjonariuszy do ich udostępniania w innym trybie. Po drugie, w ocenie Sądu Okręgowego, pozwana Spółka nie wykazała, że faktycznie D(...) otrzymał zapytanie sformułowane przez akcjonariusza W. Z., gdyż w dacie odbywania NWZA w dniu 26 kwietnia 2002 r., pozwana nie dysponowała żadnym potwierdzeniem, że pytanie W. Z. dotarło do adresata.

Oceniając poszczególne żądania pozwu w sprawie IX GC (...) Sąd Okręgowy uznał, że uchwały nr 8 do 11 są nieważne z powodu bezzasadnego niedopuszczenia do udziału w NWZA, które odbywało się w dniu 26 kwietnia 2002 r., firmy D(...), posiadającej 10% akcji pozwanej Spółki. Skoro niedopuszczenie tego akcjonariusza było pozbawione podstaw prawnych, to wspomniane uchwały zostały podjęte z naruszeniem przepisów ustaw (w tym Konstytucji), które gwarantują akcjonariuszowi ochronę jego praw. Prawo do udziału w walnym zgromadzeniu to nie tylko prawo głosu na tym zgromadzeniu, ale także możliwość uczestniczenia w dyskusji nad uchwałami.

Nie można więc wykluczyć, że na skutek udziału akcjonariusza w walnym zgromadzeniu i jego argumentów użytych w dyskusji wynik głosowania byłby inny niż ten, który wynika z prostego matematycznego przeliczenia ilości głosów na walnym zgromadzeniu. Dodatkowo Sąd Okręgowy uznał, że za nieważnością wspomnianych uchwał przemawia również to, iż były to uchwały dotyczące przyjęcia skorygowanego sprawozdania zarządu oraz skorygowanego sprawozdania finansowego z działalności spółki i grupy kapitałowej ZM P.(...). Takie uchwały zdaniem Sądu mogą być przyjmowane tylko na zwyczajnym, a nie nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu. Uchwały nr 9 i 10 naruszały także bezwzględnie wiążący przepis art. 395 § 1 k.s.h. oraz art. 45,49 i 50 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (jedn. tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.), gdyż roczne sprawozdanie finansowe jednostki podlega zatwierdzeniu nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia bilansowego, czyli w przypadku pozwanej Spółki winno to nastąpić najpóźniej do dnia 30 czerwca 2001 r.

Przyjmując, że bezpodstawne niedopuszczenie D.(...) do udziału w NWZA, które odbyło się w dniu 26 kwietnia 2002 r., mogło mieć wpływ na treść uchwał podjętych na tym zgromadzeniu, Sąd Okręgowy uznał za nieważne uchwały nr 8 do 11 w obu połączonych sprawach. Natomiast postępowanie w sprawie IX GC (...) o uchylenie uchwał nr 25 do 29 z powództwa D.(...), Sąd zawiesił do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia przesądzającego o tym czy uchwały te są nieważne. W sprawie IX (...) Sąd Okręgowy oddalił powództwo o uchylenie uchwały nr 23 nie znajdując podstaw do uznania tej uchwały za sprzeczną ze statutem ani z dobrymi obyczajami, jak również nie stwierdzają aby godziła ona w interes pozwanej Spółki.

Bez udziału we wspomnianym NWZA akcjonariusza D.(...) zostały także podjęte uchwały nr 25 do 29 dotyczące wyboru członków rady nadzorczej pozwanej Spółki. W ocenie Sądu Okręgowego uchwały te należało uznać za nieważne, gdyż zostały podjęte z wyraźnym naruszeniem prawa, które gwarantuje akcjonariuszowi udział w walnym zgromadzeniu. Dodatkowo wskazał, że gdyby D.(...) został dopuszczony do udziału w NWZA mógłby utworzyć, wraz z innymi akcjonariuszami mniejszościowymi, kolejną grupę do wyboru jednego członka rady nadzorczej, co mogłoby istotnie wypłynąć na skład nowej rady. Skoro wspomniane uchwały zostały podjęte z naruszeniem bezwzględnie wiążących przepisów prawa, to na to naruszenie może powoływać się każdy komu przysługuje legitymacja czynna do wytoczenia powództwa o unieważnienie uchwały, a więc także powodowie w sprawie IX GC (...). Kierując się tymi względami Sąd Okręgowy, w sprawie IX GC (...), stwierdził nieważność uchwał 25 do 29. Jako

nieważne uznał również Sąd Okręgowy uchwały nr 31 i 32, gdyż w ocenie tego Sądu są one sprzeczne z art. 301 § 4 K.s.h., jako że nakładają na akcjonariusza świadczenia nie przewidziane w statucie.

W sprawie IX GC (...) Sąd Okręgowy uchylił uchwałę nr 30 NWZA jako sprzeczną z dobrymi obyczajami. Uchwałą tą zmniejszono wynagrodzenie jedynie członkom rady nadzorczej delegowanym do wykonywania indywidualnego nadzoru, których wybrano głosami akcjonariuszy mniejszościowych. Dla takiego zmniejszenia wynagrodzenia brak było podstaw szczególnie jeżeli zważyć, że w tym samym czasie zwiększono wynagrodzenie członków zarządu pozwanej Spółki, wybranych głosami akcjonariuszy większościowych.

Sąd Apelacyjny rozpatrując apelację strony pozwanej, uznał ją za niezasadną. W szczególności podkreślił, że błędne jest stanowisko skarżącej, iż pomiędzy D.(...) a pozostałymi powodami zachodzi współuczestnictwo jednolite. Zarządzenie o połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania ma charakter techniczny i nie oznacza, że różne podmioty, których sprawy są rozpoznawane łącznie, stają się współuczestnikami. Za chybiony uznał również zarzut naruszenia art. 355 § 1 k.p.c., gdyż wydanie wyroku co do uchylenia uchwał nr 25-29 wcale, na obecnym etapie postępowania, nie stało się zbędne. Ostateczna ocena żądania uchylenia tych uchwał będzie możliwa dopiero po uprawomocnieniu się wyroku IX GC (...). Za oczywiście nieuzasadniony uznał Sąd Apelacyjny zarzut naruszenia art. 332 § 1 k.p.c., gdyż związanie sądu wyrokiem następuje od chwili jego ogłoszenia. Oznacza to, że Sąd Okręgowy jest związany wyrokiem w sprawach IX GC (...) i IX GC (...) i nie może go zmienić, natomiast nie stanowiło to przeszkody do pozostawienia na tym etapie postępowania do rozpoznania innego roszczenia powoda D.(...) na wypadek oddalenia powództwa dalej idącego, co biorąc pod uwagę, że wyrok nie był jeszcze prawomocny, było możliwe.

W pełni podzielił natomiast Sąd Apelacyjny stanowisko Sądu I instancji, co do interpretacji art. 6 ust. 4 i 5 K.s.h. Podkreślił, że celem art. 6 ust. 4 K.s.h. jest umożliwienie uzyskiwania informacji o powiązaniach kapitałowych pomiędzy spółkami i spółdzielniami będącymi akcjonariuszami w tej samej spółce kapitałowej. Informacje te mogą mieć istotne znaczenie dla wykonywania uprawnień z akcji, zwłaszcza przez akcjonariuszy uprawnionych z większych pakietów akcji. Ponadto Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że zarząd nie jest podmiotem uprawnionym do rozstrzygania o prawach i obowiązkach akcjonariuszy wynikających z posiadanych akcji. Okoliczność, że zarząd spółki zgodnie z art. 407 K.s.h., podpisuje listę akcjonariuszy uprawnionych do

uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, oznacza tylko że jest on uprawniony do sprawdzenia legitymacji formalnej osób, które chcą uczestniczyć w zgromadzeniu, czyli sprawdzenia czy spełniają one przesłanki określone w art. 406 K.s.h. Dodatkowo, Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że w momencie gdy zarząd pozwanej Spółki podejmował decyzję o skreśleniu D.(...) z listy akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu, nie był w stanie stwierdzić, czy i kiedy pismo W. Z. zostało doręczone D.(...).

Za chybiony uznał również Sąd Apelacyjny zarzut naruszenia art. 395 § 1 K.s.h. W rozpoznawanej sprawie sprawozdanie finansowe, objęte uchwałami 8-11 było przedmiotem rozpatrzenia i głosowania podczas obrad walnego zgromadzenia pozwanej Spółki w dniu 29 czerwca 2001 r. i nie zostało zatwierdzone, bowiem nie uzyskało wymaganej większości głosów. Wspomniane walne zgromadzenie nie podjęło żadnych uchwał w sprawie dodatkowego powołania biegłych rewidentów w celu dalszego badania sprawozdania, ani uchwały o zwrocie sprawozdania do poprawienia i ponownego przedstawienia. W tej sytuacji, zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 2 ustawy o rachunkowości, w brzmieniu obowiązującym w czasie przyjmowania sprawozdania, powinno ono zostać złożone w sądzie w ciągu 15 dni od upływu 9 miesięcznego terminu przewidzianego na jego ostateczne zatwierdzenie.

Sąd Apelacyjny nie podzielił także zarzutu apelacji o naruszeniu art. 425 k.s.h. Wprawdzie można zgodzić się z tezą, że w przypadku drobnych uchybień formalnych uchwała walnego zgromadzenia może być ważna, to jednakże w rozpoznawanej sprawie, gdy do udziału w walnym zgromadzeniu nie dopuszczono akcjonariusza posiadającego 10% głosów, pogląd ten nie znajduje zastosowania. Nie można bowiem wykluczyć, że udział tego akcjonariusza w walnym zgromadzeniu miałby wpływ na wynik głosowania. Nie można też akceptować poglądu, który prowadzi prostą drogą do tego, że można ograniczać prawa korporacyjne jednego z akcjonariuszy, bo nie grozi to sankcją w postaci zaskarżenia uchwał podjętych bez jego udziału. Natomiast co do zarzutu naruszenia przepisów ustawy Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi, to zdaniem Sądu Apelacyjnego jest on bezzasadny zważywszy, że Komisja Papierów Wartościowych i Giełd nie zakwalifikowała komunikatu akcjonariusza Włodzimierza Nowaczyka jako informacji o zawarciu porozumienia w rozumieniu art. 158 ust. 3 pkt 1 b wspomnianej ustawy.

Kasację od tego wyroku pozwana Spółka oparła na obu podstawach kasacyjnych. Gdy chodzi o zarzut naruszenia prawa procesowego skarżąca zarzuciła naruszenia art.

219 w związku z art. 73 § 2 k.p.c. oraz naruszenia art. 332 § 1 k.p.c. w związku z art. 219 i art. 317 § 1 k.p.c., a także naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 328 k.p.c. Natomiast w zakresie prawa materialnego zarzucono w kasacji naruszenia art. 6 § 4 i 5 w związku z art. 422 § 2 pkt 3 i art. 425 § 1 k.s.h., jak również naruszenia art. 425 § 1 k.s.h. w związku z art. 58 § 1 k.c. oraz naruszenia art. 395 § 1 i 2 k.s.h. w związku z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nie zasługują na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa procesowego. Zarzut naruszenia art. 219 k.p.c. w związku z art. 73 § 2 k.p.c. oparty jest na błędnym założeniu, że połączenie spraw do wspólnego rozpoznania pociągnęło za sobą tak ścisły ich związek, iż po stronie powodowej powstało współuczestnictwo jednolite. Słusznie Sąd Apelacyjny podkreślił, że połączenie spraw do wspólnego rozpoznania jest czynnością techniczną. Proces dotyczy więc dalej odrębnych spraw, wszczętych na podstawie odrębnych powództw przez różnych powodów. Nie jest wprawdzie wykluczone, że pomiędzy powodami z połączonych spraw może występować współuczestnictwo, ale tylko wtedy gdy spełnione są wymogi jego zaistnienia, określone w art. 72 i 73 k.p.c. W rozpoznawanych sprawach, które dotyczą stwierdzenia nieważności uchwał walnego zgromadzenia spółki akcyjnej, powodowie nie opierają powództwa na tej samej podstawie faktycznej, ani spór nie dotyczy wspólnych dla nich praw i obowiązków. Każdy z nich realizuje przysługujące mu uprawnienie do zaskarżania uchwał i wskazuje taką podstawę faktyczną, która jego zdaniem, uzasadnia stwierdzenie nieważności uchwały. Każdy z powodów może też wytoczyć samodzielne i odrębne powództwo o stwierdzenie nieważności uchwały walnego zgromadzenia lub jej uchylenie. To, że prawomocny wyrok, stwierdzający nieważność uchwały lub uchylający uchwałę ma moc obowiązującą w stosunkach pomiędzy spółką a wszystkimi powodami, wynika wprost z art. 427 k.s.h., który przewiduje skuteczność takiego wyroku wobec spółki, wszystkich akcjonariuszy oraz członków organów spółki. Jest to jednak rozciągnięcie skuteczności wyroku wydanego w sprawie o unieważnienie uchwały lub uznanie jej za nieważną z mocy prawa na wszystkich uczestników stosunku spółki akcyjnej. Tego rozciągnięcia skuteczności wyroku nie należy utożsamiać, tak jak czyni to skarżąca, z sytuacją przewidzianą w art. 73 § 1 k.p.c. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, nawet jeżeli wytoczone jest przez kilka podmiotów, jest zawsze postępowaniem prowadzonym odrębnie przez każdego z powodów. To, że prawomocny wyrok w takim procesie dotyczy zaś wszystkich powodów nie jest konsekwencją

występowania pomiędzy nimi współuczestnictwa jednolitego, lecz wynika wprost z art. 427 k.s.h.

Przyjmując nawet, tak jak chce skarżąca, że zaskarżony wyrok narusza art. 73 § 1 k.p.c., to nie widać podstaw, aby uznać, iż naruszenie to miało istotny wpływ na wynik sprawy. To, że Sąd orzekł w wyroku częściowym w sprawie IX GC (...) o nieważności tych samych uchwał, co w wyroku ostatecznym w sprawie IX GC (...), nie stanowi bowiem uchybienia, które wypłynąć może na wynik sprawy. Jeżeli wyrok zawierający takie rozstrzygnięcie się uprawomocni, to oznaczać to będzie tylko tyle, iż rozstrzygnięcie w jednej z tych spraw było zbędne. Nie wpłynie to jednak w niczym na istotę rozstrzygnięcia, gdyż będzie istniał prawomocny wyrok, który wiązał będzie w stosunkach pomiędzy spółką, akcjonariuszami i członkami organów spółki. Natomiast w razie gdyby skutek zaskarżenia wspomnianego wyroku, okazało się że powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał walnego zgromadzenia zostało prawomocnie oddalone, pojawi się potrzeba rozpoznania powództwa o uchylenie wspomnianych uchwał. Nie widać więc podstaw do tego, aby skutecznie zarzucić, iż zaskarżony wyrok narusza art. 332 § 1 k.p.c. i art. 317 § 1 k.p.c. Trafnie bowiem Sąd Apelacyjny wskazał, że związanie sądu wydanym wyrokiem oznacza to, iż sąd, który go wydał nie może tego wyroku zmienić, co jednak nie jest równoznaczne z niemożliwością wzruszenia zawartego w tym wyroku rozstrzygnięcia.

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. nie jest do końca zrozumiały. Sąd Apelacyjny traktował bowiem bez wątpienia analizę dokonaną przez uczestnika postępowania (Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych i Giełd) jako jeden z dowodów zebranych w sprawie. W granicach dopuszczalnej oceny dowodów przez sąd pozostaje zaś to, aby po ocenie tego dowodu uznać, że zawarte w nim twierdzenia wskazują na prawidłową wykładnię art. 6 ust. 4 k.s.h.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego, stwierdzić należy, że nietrafny okazał się zarzut błędnej wykładni art. 6 § 4 k.s.h. Zarówno wykładnia językowa, jak i celowościowa wskazuje bowiem wyraźnie, że wbrew odmiennej opinii skarżącej, orzekające w sprawie Sądy dokonały prawidłowej wykładni wspomnianego przepisu. Przewiduje on między innymi dla akcjonariusza specjalne uprawnienie gwarantujące mu uzyskanie informacji od spółki handlowej, która również jest akcjonariuszem w tej samej spółce, o jej powiązaniach z innymi akcjonariuszami owej spółki, będącymi spółkami handlowymi lub spółdzielniami. Uprawnionemu zagwarantowano przy tym prawo do dwu rodzajów informacji. Może żądać od takiego

akcjonariusza udzielenia informacji o tym, czy pozostaje on w stosunku dominacji lub zależności wobec spółki lub spółdzielni lub informacji o liczbie akcji lub głosów jakie spółka handlowa, do której skierowana jest ta informacja posiada w spółce kapitałowej będącej także akcjonariuszem spółki, w której uczestniczy żądający udzielenia informacji.

Wnioski wynikające z wykładni językowej potwierdza także w pełni wykładnia celowościowa. Przepis art. 6 ust. 4 k.s.h. ma umożliwić każdemu akcjonariuszowi, a także członkowi organów spółki orientację o wzajemnych powiązaniach pomiędzy akcjonariuszami tej spółki. Może to mieć bowiem istotne znaczenie przy ocenie, jak będzie wyglądał wynik głosowania na zgromadzeniu wspólników. Wbrew temu co twierdzi w kasacji skarżąca, informacja o stosunku dominacji lub zależności wcale nie musi zawierać informacji o ilości akcji lub głosów, jakie jedna spółka handlowa posiada w spółce kapitałowej, będącej także akcjonariuszem w tej samej spółce, co zgłaszający zapytanie w tej sprawie. Jak wynika z art. 4 § 4 k.s.h. stosunek dominacji może wiązać się nie tylko z posiadaniem odpowiedniej ilości akcji. Określona spółka może wprowadzić nie pozostawać w stosunku dominacji lub zależności od innej spółki, będącej akcjonariuszem w tej samej spółce, ale nie wyklucza to powiązań innego rodzaju, przykładowo takich, o których mowa w art. 4 § 1 pkt 5 k.s.h. Takie powiązania kapitałowe mogą również wpływać na zachowanie akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu i informacja o nich może mieć istotne znaczenie dla określonego akcjonariusza lub członka organów spółki akcyjnej. Przyznanie zaś określonemu akcjonariuszowi uprawnienia do żądania informacji o tym ile spółka handlowa, która jest także akcjonariuszem w tej samej spółce, posiada w niej akcji lub głosów - a taką wykładnię art. 6 § 4 k.s.h. sugeruje skarżąca - byłoby pozbawione jakiegokolwiek racji. Taką informację akcjonariusz ten uzyska przecież z listy uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu, o której mowa w art. 407 k.s.h., nie widać więc żadnych racjonalnych powodów, dla których należałoby mu gwarantować uzyskiwanie takiej informacji w inny sposób. Zgodzić należy się wobec tego z Sądem Apelacyjnym, że brak było podstaw, aby wobec powoda D.(...) Ltd stosować sankcję przewidzianą w art. 6 § 5 k.s.h., a tym samym wykluczać go od udziału w walnym zgromadzeniu, na którym zostały podjęte zaskarżone uchwały.

Dodatkowo w sytuacji gdy istniał spór co do tego, czy rzeczywiście powód otrzymał z odpowiednim wyprzedzeniem skierowane do niego zapytanie oraz czy akcjonariusz, który z takim zapytaniem wystąpił, był do tego uprawniony, w świetle art. 6

§ 4 k.s.h., brak było podstaw do tego, aby zarząd pozwanej spółki, a następnie przewodniczący walnego zgromadzenia sami mogli decydować o niedopuszczeniu akcjonariusza do udziału w walnym zgromadzeniu. Jeżeli członkowie zarządu lub uczestnicy walnego zgromadzenia uważali, że powód nie mógł skutecznie uczestniczyć w walnym zgromadzeniu, chociaż spełniał warunki formalne takiego uczestnictwa, jedyną drogą kwestionowania prawa do udziału w walnym zgromadzeniu było zaskarżanie uchwał podjętych z jego udziałem. Żaden przepis prawa, ani postanowienie statutu nie dawały bowiem ani zarządowi, ani przewodniczącemu walnego zgromadzenia prawa do decydowania o tym, czy powodowi przysługuje rzeczywiście prawo do udziału w walnym zgromadzeniu.

Przyjmując, że powód został bezprawnie pozbawiony udziału w walnym zgromadzeniu, tym samym uznać należy za trafne stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż uchwały podjęte na takim zgromadzeniu są nieważne. Nie sposób bowiem podzielić stanowiska skarżącej spółki, że nawet gdyby powód brał udział w głosowaniu na walnym zgromadzeniu, to i tak jego udział w głosowaniu nie wpłynąłby w sposób decydujący na wynik tego głosowania. Prawo akcjonariusza do udziału w walnym zgromadzeniu, niezależnie od ilości posiadanych akcji, oraz do udziału w głosowaniu wynika z art. 406 i 411 k.s.h. Żaden przepis kodeksu spółek handlowych nie wiąże tego prawa z ilością posiadanych akcji, a jedynie ilość ta wpływa na siłę głosów przysługujących danemu akcjonariuszowi. Pozbawienie więc akcjonariusza przysługującego mu prawa, bez żadnej podstawy prawnej, uzasadnia stwierdzenie, że uchwały podjęte bez jego udziału w walnym zgromadzeniu, są nieważne jako sprzeczne z przepisami prawa. Chodzi tu o sprzeczność nie tylko ze wspomnianymi przepisami kodeksu spółek handlowych, ale także o sprzeczność z art. 64 Konstytucji, który gwarantuje ochronę własności i innych praw majątkowych.

Rację ma natomiast skarżąca, gdy podnosi, że Sąd Apelacyjny dokonał błędnej wykładni art. 395 § 1 i 2 k.s.h. oraz przepisu art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 2 ustawy o rachunkowości. To, że spółka powinna zatwierdzić roczne sprawozdanie finansowe w odpowiednim terminie i przedstawić go odpowiednim organom sprawującym kontrolę finansową nie przekreśla możliwości podjęcia uchwały w sprawie takiego sprawozdania w terminie późniejszym. Wprawdzie zatwierdzenie sprawozdania finansowego po upływie dziewięciu miesięcy od zakończenia roku obrachunkowego, niczego już nie zmienia na linii spółka – właściwy urząd skarbowy, to jednak dla innych potrzeb spółka może być zainteresowana zatwierdzeniem takiego sprawozdania w późniejszym czasie.

Przepis art. 395 k.s.h. nakazuje jedynie, aby zatwierdzenie sprawozdania odbyło się najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od zakończenia roku obrachunkowego. Takie sformułowanie nie wyklucza jednak, aby na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu, które odbędzie się w terminie późniejszym, można było podjąć uchwałę o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, które tak jak w rozpoznawanej sprawie, pomimo poddania go pod głosowanie na zwyczajnym walnym zgromadzeniu, nie zostało na nim zatwierdzone. Przepisy k.s.h. nie zawierają bowiem zakazu zatwierdzania sprawozdania na nadzwyczajnym walnym zgromadzeniu, a jedynie ustalają regułę, że zatwierdzenie sprawozdania finansowego za ostatni rok obrachunkowy, powinno być przedmiotem zwyczajnego walnego zgromadzenia. Chociaż ten zarzut podniesiony w kasacji okazał się trafny, to nie ma on jednak wpływu na wynik sprawy. Podstawowe znaczenie dla oceny trafności rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego ma ustalenie, że zaskarżone uchwały były niezgodne z przepisami art. 406 i 411 k.s.h., oraz że powód D.(...) Ltd. został bezpodstawnie pozbawiony prawa do udziału w walnym zgromadzeniu.

Biorąc pod uwagę powyższe względy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 393¹² k.p.c., oddalił kasację jako nieuzasadnioną.